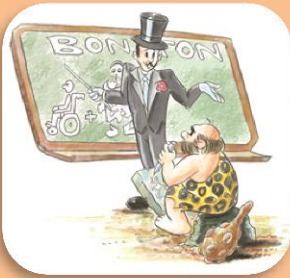

БОНТОН

Свакодневна комуникација
са особама са хендикепом

Опхођење и комуникација

Страх од непознатог, предрасуде,

неупућеност, понекад и претерана брига, спутавају људе у опхођењу према својим суграђанима и суграђанкама са хендикепом.

ПОМОЋ?

Поред погрешног приступа или претеране бригае око коришћења свакодневних фраза и израза, понекад долази и до "насилног" пружања помоћи особи са хендикепом,

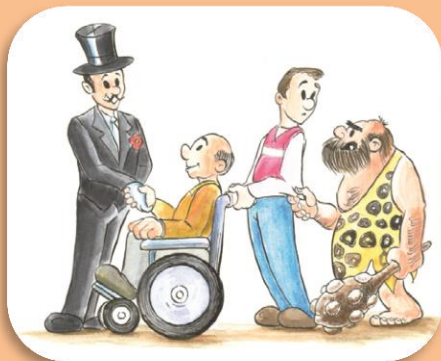
у тренутку када помоћ уопште није потребна и на начин који може да повреди ту особу.

Ако вам се учини да постоји потреба за пружањем помоћи особи са хендикепом, питајте је да ли јој је потребна помоћ и на који начин јој је најбоље помоћи. **НИКАКО НЕМОЈТЕ НА СИЛУ ПОМАГАТИ!**

Стрпљење и уважавање

- Приликом контакта обраћајте пажњу на особу а не на хендикеп (без сажалења)
- Не хвалите претерано особу са хендикепом за обављање свакодневних послова.

- Избегавајте предрасуде и не доносите закључке на основу претпоставки, већ дозволите особи са

хендикепом да изрази своје потребе.

- Будите стрпљиви и имајте обзира, јер особама са хендикепом може бити потребно више времена нешто да обави.
- Приликом обављања својих послова, пазите да својим

стајањем/кретањем не блокирате приступ особи са хендикепом.

- Не паркирајте/задржавајте се на местима која су означена за возила особа са хендикепом.

Обраћајте се непосредно особи са хендикепом а не пратиоцу/родитељу, партнеру/партнерки, персоналном асистенту/асистенткињи и сл.

- **Разговарајте слободно служећи се изразима попут "Видимо се" или "Поздрављам те, трчим даље" или "Чујемо се", без обзира о каквом се хендикепу ради код особе са којом разговарате. Немојте се бојати погрешних израза. Не постављајте**

индискретна питања о хендикепу и узроцима настанка хендикепа, осим ако са том особом нисте блиски.

- Помагала (штаке, штап, колица) немојте дирати/додиривати осим ако за то нисте замољени.

- Не наслањајте се на колица. Наведена помагала су део личног простора особе која их користи
- Ако са особом која је корисник/ца колица разговарате дуже време,

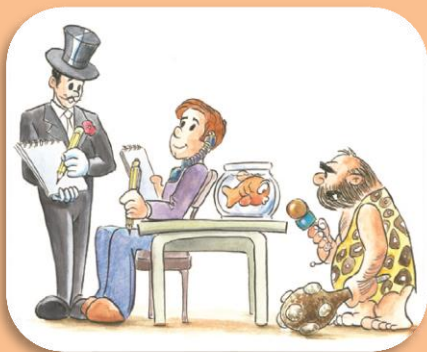
покушајте да седнете да би могли да је гледате у очи.

Комуникација са особама које отежано говоре

- Концентришите се и будите стрпљиви ако разговарате са особом која отежано говори, обавезно затражите да вам се понови оно што нисте разумели, али никако не глумите да сте разумели иако нисте.
- Дозволите тој особи да сама заврши започету реченицу и немојте јој помагати.

Комуникација са особама оштећеног слуха

- СРПСКИ ЈЕЗИК - Писани српски језик
- ОРАЛНИ МЕТОД - Комуникацијски систем који укључује говор и читање са усана.
- Уколико користите овај метод важно је да говорите разговетно и полако.
  - Пантомима

- Дактилологија
- Знаковни српски - комбинација читања знака и читања са усана.
- Комуникација знаковним језиком - знак је обавезно пропраћен мимиком, па и пантомимом, често пропраћен говором.
- **Са особом која има оштећење слуха разговарајте полако, окренути директно ка њој јер изрази лица и покрети усана помажу у разумевању.**
- Не вичите, не говорите у ухо и ако мислите да се нисте споразумели напишите поруку.
- Израз “глувонем” није пожељно користити, уместо њега користимо изразе “глув” и „наглув“ или “особа

оштећеног слуха”.

- Темин “гестикација” такође није одговарајући с обзиром на то да се он односи на спонтани, пропратни покрет руку и тела при усменом говору.
- Није пожељно користити ни израз „гестовни“ већ знаковни говор – језик.

Комуникација са особама са оштећеним видом

- Користити речи слеп, слабовид, слепа особа, особа са оштећеним видом/недостатком вида, особа која не види.

- Ословљавајући особу са оштећењем или недостатком вида, кажите своје име и позицију/функцију.
- Уколико утврдите да је слепој особи потребна помоћ при кретању, понудите јој руку/раме.
- Немојте миловати пса водича особе са оштећењем/недостатком вида, осим ако за то не добијете дозволу, јер је пас на " "радном месту".

Комуникација са особама оштећеног слуха и вида

Особе са оштећеним слухом и потпуно оштећеним видом, једино могу да комуницирају ако додиром исписујете слова на њиховом длану.

Удружење студената са хендикепом (УСХ) је невладина, нестраначка, непрофитна организација која се бори за остваривање и поштовање људских права и изједначавање могућности младих и студената са хендикепом кроз креирање услова за инклузивно формално и неформално образовање и примену социјалног модела приступа хендикепу. УСХ је једна од првих организација у Србији која окупља младе људе са различитим типовима хендикепа, без обзира на медицинску дијагнозу, као и младе људе без хендикепа кроз инклузивни, (михед абилиту и цросс-дисабилиту приступ) приступ. Следећи визију „Једнаке могућности за све“, Удружење ради на изградњи цивилног друштва заснованог на једнаким могућностима и равноправности свих грађана и грађанки, ненасиљу, недискриминацији, поштовању људских права без обзира на различитости, друштвеној укључености и одговорности.

УДРУЖЕЊЕ СТУДЕНАТА СА ХЕНДИКЕПОМ

Војводе Степе 33, 11010 Београд, Србија,
+381 11 39 101 06, office@ush.rs, www.ussh.rs